

Grigore Buciu

Cum mi-am petrecut

Revoluția

în Ministerul Apărării Naționale

REDACTOR DE CARTE: Viorel Domenico

LECTOR: Ștefan Diaconu

TEHNOREDACTOR: Alina Vlăsceanu

Grigore Buciu

Cum mi-am petrecut
Revoluția
în Ministerul Apărării Naționale

EDITURA INSTITUTULUI REVOLUȚIEI ROMÂNE
DIN DECEMBRIE 1989
Colecția *Biblioteca I.R.R.D.*

București, 2008

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BUCIU, GRIGORE

**Cum mi-am petrecut Revoluția în Ministerul Apărării
Naționale** / Grigore Buciu. - București : Editura Institutului
Revoluției Române din Decembrie 1989, 2008
ISBN 978-973-87786-4-1

821.135.1-94"1989"
94(498)"1989.12"(0:82-94)
355(498)(0:82-94)

Colecția ***Biblioteca I.R.R.D.***

Publică studii, eseuri, memorii, jurnale, culegeri de articole, interviuri și documente, albume foto și de artă, lucrări care pot îmbogăți baza de date și informații privitoare la Revoluția Română din Decembrie 1989, constituind o Addenda la Programul de cercetare științifică al I.R.R.D

Cuvânt înainte

Din cele peste 500 de cărți care s-au scris despre Revoluția Română, o bună parte este de factură memorialistică, autorii fiind participanți la evenimentele din acel sângeros decembrie 1989. O altă parte aparține unor ziariști sau autori care folosesc drept sursă de informații și bază de date volumele din prima categorie. Cu alte cuvinte, în lipsa documentelor oficiale, zăvorâte încă în arhive sau uitate prin sertarele birocrăției, imaginea Revoluției Române din Decembrie 1989 este, în prezent, fragmentară, anecdotică și, în mare parte, subiectivă, apropiată mai degrabă de literatură decât de istorie.

Pentru că foarte mulți dintre cei ce au ținut să depună mărturie sunt:

- ❖ fie convinși că ei, și numai ei, au fost atunci și acolo pionii principali ai evenimentului;

- ❖ fie interesați să se folosească de participarea la Revoluție pentru a sluji îndeosebi ideologic curente de opinii sau orientări și interese politice (revoluție/lovitură de stat, caracter anticeaușist/anticomunist al revoltei, revoluției din 16-23 decembrie; preponderența factorilor interni/externi);

- ❖ fie, în sfârșit, obligați să contracareze acuzele ce li se aduc (genocid, crimă, pactizare cu servicii secrete ceaușiste sau străine etc) și să se apere în procesele juridice care li s-au intentat.

Și, mai este un impediment în reținerea pentru istorie a mărturiilor privitoare la evenimentele din Decembrie 1989. Oameni onești, dezinteresați, sincer dispuși să ofere date și fapte despre acel fabulos moment de istorie la care au participat, îți oferă astăzi, după aproape 19 ani, o realitate care nu mai este doar a lor, cum te-ai aștepta, ci una mult mai amplă, de observator aflat undeva deasupra, omniprezent. Și asta din cauză că memoria primară este pervertită cu timpul de informațiile și datele achiziționate ulterior. Așa se face că astăzi, în 2008, unii dintre cei ce depun mărturie vorbesc ca la carte, ca la

ziar, ca la televizor. S-a ajuns până acolo încât, martorul ocular, participantul direct nu mai știe cu certitudine ce i s-a întâmplat într-o anumite împrejurare, dar este generos în detalii acumulate din lecturile/vizionările ulterioare. Și încă ceva: în general, martorii își aduc aminte ceea ce le convine și ceea ce știu că vor ceilalți să afle.

Despre participarea Armatei la evenimentele din Decembrie 1989 și-au scris amintirile, au depus mărturie sau au acordat ample interviuri memorialistice câțiva dintre generalii și ofițerii superiori care au jucat un rol important, uneori decisiv, în derularea momentelor dramatice de atunci. Este vorba de Ion Coman, Victor Athanasie Stănculescu, Ștefan Gușă, Ștefan Dinu, Marin Pancea, Nicolae Eftimescu ș.a. Firește, fiecare și-a justificat deciziile, a încercat să se apere, situându-se, din motive lesne de înțeles, de acea parte a baricadei care să-i avantajeze, „uitând” sau eludând, uneori, excesul lor de zel și erorile pe care le-au comis. Până la un punct, atitudinea lor ni se pare firească și de înțeles – istoria nu se scrie în zeghe! – atâta timp cât mărturiile lor au fost produse când erau, pas cu pas și ceas de ceas, pândiți de procurori și de martori ai acuzării. Ca atare, cărțile lor păcătuiesc printr-un exces de interpretare/speculare, fiind echivalentul unui slalom, uneori strălucit, printre adevăruri.

Nimic din toate acestea, în cartea de față! Autorul ei, Grigore Buciu, ziarist versat, editorialist de temut în presa militară postdecembristă, nu este nici adeptul scenariilor lansate de „specialiști” cu mintea înfierbântată, nici prizonierul schemelor și pledoariilor *pro domo*. El povestește pur și simplu, sincer, fără nici o inhibiție, ceea ce a trăit; scrie ca și cum n-ar fi citit nicio carte despre Revoluție, ca și cum n-ar fi auzit nimic despre controversele în jurul subiectului.

Aflat, în decembrie 1989, în componența Consiliului Politic Superior al Armatei, structură condusă de răposatul general Ilie Ceaușescu, asistă la toate tribulațiile și încercările acestuia și ale ofițerilor superiori din subordinea sa de a ieși din impas, de a salva corabia comunismului. Singurul rol pe care autorul și-l ia în serios este acela de căpitan între colonei și generali – ofițer bun la toate și pus să facă de toate, fără drept de decizie – care face raport propriu de activitatea personală în timpul evenimentelor din decembrie 1989. Nu se disculpă și nu se apără, nu acuză, nu demască! Pur și simplu, povestește! Și, din când în când, ca să se facă înțeles, analizează, trece prin filtrul propriu situațiile care se derulează cu repeziciune – „ca la revoluție!” – fără să dea sentințe, lăsându-i cititorului privilegiul și plăcerea, aș zice, de a trage concluzii. Grigore Buciu se confesează cu modestia celui care n-a făcut nimic spectaculos atunci. N-a tras nici măcar un glonț, așa cum făceau unii, ca să-și dea importanță. Și-a

petrecut revoluția – revoluția lui, firește! – la Ministerul Apărării Naționale, organism care, se știe, s-a aflat în vârtoarea evenimentelor și **înainte și după** 22 decembrie 1989. Evocările sale reconstituie o realitate dramatică, creionează portrete și personaje memorabile, cu generali speriați și derutați de ceea ce se întâmplă, încuiați în cabinete sau ascunși pe sub mese, cu ofițeri refuzând să dea ordine, singurul lor interes fiind să se salveze cu orice preț etc. Nu iartă nimic, dar o face cu blândețe, uneori cu ironie; nu pune sare pe rană, ci punctul pe „i”. Eliberat de orice prejudecăți, cu un stil de evocare lejer și fluent, Grigore Buciu ne propune o carte captivantă, deopotrivă de istorie și de literatură.

O carte de **literatură document**. *Mi-am petrecut Revoluția în Ministerul Apărării Naționale* se constituie, îndeosebi în partea a doua, într-o lucrare pentru istorie, de citit și de citat de către toți cei care vor încerca de acum încolo să analizeze urmările imediate ale Revoluției în Armata Română. Sunt descrise, cu credibilitatea celui prezent în vârtoare: febra schimbării structurilor militare cu reactivarea generalilor rezerviști și a militarilor îndepărtați din armată pentru hoții, dezertare etc, dar declarați acum, vezi Doamne, ca opozanți ai lui Ceaușescu; diversele revolte, greve și marșuri ale militarilor în tradiție bolșevică; avansările în grade și funcții cu tona și kilometrul; transformarea (cu succes!!!) a celor mai înfocați ofițeri activiști ai PCR în monarhiști, țărăniști, fesenști și liberschimbști care se adresau comandanților cu apelativul „bă, comunistule!”. O armată contaminată de morbul democrației, cu militari care nu executau decât ordine convenabile și în care comandanții urmau să fie aleși de soldați prin vot majoritar, ca primarii. Și câte alte „năzdrăvănii” dintr-o realitate pe cale de uitare, pe care generalul (r) Grigore Buciu ne-o oferă cu eleganța cronicarului pur-sânge.

Viorel Domenico

Tulburări în marea mută

În 1989 eram căpitan și lucram în Ministerul Apărării Naționale, în subordinea generalului Ilie Ceaușescu. Secția cultură, în care eram încadrat, avea ca obiectiv de activitate coordonarea și controlul vieții culturale din armată, reprezentată de instituțiile centrale de cultură, încadrate cu profesioniști, de casele armatei, unde se grupau mișcarea de amatori și cluburile ostășești, unde se mai făcea câte ceva pentru educația militarilor în termen în spiritul stimulării sentimentelor patriotice și motivării pentru cauza apărării prin mijloace culturale.

În acel an, am sperat că se va produce o schimbare în conducerea Partidului Comunist și așteptam Congresul. Din păcate, pe la mijlocul anului, și mai ales în august – septembrie, când organizațiile de partid votau în unanimitate re alegerea lui Ceaușescu, mi-am dat seama că nu va fi nicio schimbare. Numai o minune ar mai fi putut face ceva.

La 23 august, trebuia să fim înaintați în grad. Ofițerii inferiori erau înaintați cu aprobarea Elenei Ceaușescu. Aceasta n-a vrut sau a uitat de listă, nu se știe, cert este că a trecut vremea și nimeni nu a îndrăznit să-i amintească. În armată, niciun ofițer, până la gradul de căpitan inclusiv, nu a fost înaintat în grad, indiferent de calități, performanțe și notări de serviciu.

Situația nu a dus la proteste, nici măcar la întrebări, deși cei neavansați erau nemulțumiți. S-a acreditat ideea potrivit căreia conducerea superioară de partid a hotărât să facă economii pentru a putea finaliza marile obiective ale construcției socialiste, iar noi, militarii, trebuie să acceptăm sacrificiul ca expresie a patriotismului.

Totuși, și în armată, au fost câteva încercări de revoltă, cu titlu personal. Astfel, la Centrul de limbi străine al Academiei Militare, colonelul Dragoș Drăgoi, la adunarea de partid în care se lua hotărârea de susținere a candidatului unic la șefia partidului, nu a fost de acord cu realgerea lui Ceaușescu. Același lucru

s-a întâmplat și la Timișoara, unde căpitanul Gheorghe Sânmărtinean, șeful muzicii militare de la Brigada de Grăniceri, a făcut același lucru, după alte gesturi de respingere a cultului personalității.

În primul caz, colonelul a fost trecut în rezervă cu drept de pensie. S-a propus același lucru și pentru căpitanul de la Timișoara, dar generalul Ilie Ceaușescu a refuzat, motivând că este democrație și omul și-a exprimat părerea lui, dar a ordonat să fie mutat din garnizoană pentru a nu produce dezordine. În realitate, nu se dorea ca la Comitetul Central să se știe că în armată, unde responsabil politic era fratele Comandantului Suprem, există oameni în afara adevărului fără rezerve față de Nicolae Ceaușescu. De fapt, acest căpitan nu putea fi pensionat, dată fiind vârsta și vechimea lui în muncă. O demitere din armată nu putea fi făcută decât pentru trădare, cazuri grave de indisciplină sau delapidare. În toate cazurile s-ar fi iscat scandal. Or, căpitanul își exprimase ideea în cadru organizat, deci statutar. Trimiterea lui în rezervă ar fi contrazis ideea de democrație și de monolit a partidului în jurul lui Ceaușescu.

Ca urmare, căpitanul a fost detașat sau mutat, nu mai știu exact, în garnizoana Râmnicu Sărat, județul Buzău. Comandantul de acolo, avertizat de București asupra situației ofițerului, era atât de speriat încât a hotărât să-l învoiască fără documente legale și să stea acasă, în Timișoara.

Căpitanul Sânmărtinean nu era ofițer de carieră, ci fusese activat pe filieră indirectă, după absolvirea Conservatorului de Muzică. Între conservator și cariera militară, fusese cadru didactic. Venise în armată motivat, nu de pasiunea pentru cazarmă, ci mai repede de soldele care erau simțitor mai mari decât lefurile de profesor. Dar, la fel ca mulți alții aflați în situația lui, era convins că poate aduce o undă de cultură autentică sau măcar de influențare culturală benefică a militarilor, el fiind format de o instituție culturală de învățământ superior.

El era un revoltat, supărat mai ales pe cultul personalității, cultivat cu multă asiduitate prin toate mijloacele. Acest cult se vedea în armată în toată hidoșenia lui, căci secretarul general era și comandantul suprem al forțelor armate. Cum jurământul militar și regulamentele cereau soldatului, indiferent de grad, să-și iubească comandanții și să le execute fără comentarii ordinele, nu ne rămânea decât varianta de a-l iubi fără rezerve și pe Ceaușescu.

Cultivarea imaginii zeificate a comandantului suprem devenise o sarcină de serviciu, supravegheată cu grijă de organele de partid din armată. Absurditatea atingea ridicolul.

Planul pregătirii de luptă era dublat de un program al comitetului de partid sau consiliului politic de sprijinire a îndeplinirii sarcinilor de instrucție, plan care avea eminemente un caracter propagandistic.

Cum putea să înțeleagă un intelectual, trecut prin sistemul universitar, astfel de „necesități” pe care era chemat să le slujească? Nici ofițerii de stat-major nu le înțelegeau, dar dacă nu se făceau că le acceptă, și nu-și manifestau adeziunea, nu aveau nici o șansă să fie avansați în funcție.

După Revoluție, colonelul Dragoș Drăgoi a făcut raport de reactivare și a fost încadrat urgent în redacția ziarului „Armata Poporului”, el fiind de formație ziarist. Căpitanul, în schimb, nu a făcut, în niciun fel, caz de dizidență sa și după câteva luni și-a dat demisia din armată și s-a încadrat ca profesor de muzică. După doi-trei ani a decedat.

Au fost și alte situații în care intelectuali militari, folosindu-și talentul, au încercat să protesteze, ce-i drept timid și fără pretenții de disidență față de regimul Ceaușescu.

Ei erau considerați de contrainformații și de componența politică a armatei pericole potențiale, deoarece, în mediile lor se constituiau un fel de lideri informali, capabili să inducă colegilor și soldaților din subordine o atitudine neconvenabilă și aducătoare de critici și sancțiuni.

Ațiunile lor, deși disparate și deci fără forță, au avut ca efect instituirea unei cenzuri aberante care se manifesta de la centru. Direcția de propagandă și cultură a primit ordin de la generalul Ilie Ceaușescu să citească și să aprobe până și cel mai neînsemnat text care urma să devină public, într-un fel sau altul.

Unul din mijloacele cele mai eficiente erau șopârlele, aparent nevinovate, lansate prin creația literară. Când acest lucru se producea pe scenă, deci cu public numeros, capabil să multiplice ironia și bătaia de joc, creatorii intrau și în atenția securității.

Îndemnul lui Ceaușescu de a întări atitudinea critică pentru a combate relele și automulțumirea a fost transformat de câțiva oameni de spirit într-o armă contrară, care se manifesta cu virulență pe scenă, cu toată cenzura ideologică de la toate nivelele.

Așa cum se știe, imediat după cutremurul din 1977, s-a hotărât organizarea, din doi în doi ani, a unui festival de anvergură națională numit stângaci „Cântarea României” și nu „Cântare României”, cum se propusese inițial. Acesta avea o importantă secțiune de satiră și umor, concepută ca un mijloc de îndreptare a oamenilor pentru a se apropia cât mai mult de idealul de om nou.

Au apărut regizori sau, cum li se spunea pe atunci, instructori de brigăzi artistice, care în mare parte creau și textele satirice. Unul dintre ei era căpitanul Sergiu Vitalian Vaida, din Zalău. Talentul, verva, spiritul satiric subtil și tăios l-au făcut repede cunoscut, plasându-l între fruntașii genului.

După succesul repetat cu formațiile sale militare, a început să fie solicitat în tot județul, ba chiar și de alte județe. Era și o afacere bănoasă. Liderii județeni, și de la nivele mai mici, erau interesați de premii și erau apreciați în funcție de ele.

Căpitanul Vaida și-a dat drumul la spiritul satiric, atacând cu haz aberațiile politice, ceea ce l-a pus sub lupa securității, care l-a informat pe ministrul apărării.

Acesta nu voia să fie acuzat că oameni de-ai lui sunt dușmanii regimului, așa că a încercat să-l îndepărteze de acel mediu, fără scandal. L-a chemat la minister și i-a spus că a hotărât să-l trimită la canalul Dunăre-Marea Neagră, să-și facă stagiul în economie, necesar avansării în carieră. Nu l-a acuzat direct, dar căpitanul a înțeles substratul.

L-a spus ministrului că nu se duce în economie, că știa motivul real pentru care e luat din județ, și nu este de acord cu el.

Ministrul l-a trecut în rezervă pentru neexecutare de ordin. S-a angajat la fabrica de țevi din Zalău, ca subinginer, și a continuat să pregătească grupuri satirice.

Trecerea lui în rezervă a fost o decizie politică care l-a nedreptățit dar a și transmis un mesaj clar următorilor îndrăzneți. După revoluție a fost reactivat imediat și a lucrat ca ziarist militar. Toți îi știam povestea.

Cel puțin la satiră și umor, ceea ce se făcea pe scenă, nu avea nici cea mai vagă legătură cu emisiunea județeană transmisă la televizor, unde întreaga Românie îi cânta pe Nicolae și Elena Ceaușescu.

Un alt ofițer, George Florin Cozma, jurnalist și poet militar, a publicat într-o revistă internă, o fabulă foarte străvezie despre soții Ceaușescu ca lideri absoluți. Un vigilant a semnalat ținta reală din fabulă. A fost retras tot tirajul și, pur și simplu, a fost ruptă pagina cu pricina din fiecare revistă, care era ultima, apoi s-a redifuzat.

Am relatat aceste cazuri pentru a ilustra că ofițerimea nu a fost o masă amorfă, îndobitocită de propaganda excesivă și că semăna cu poporul din care se trăgea. Cine avea curajul să iasă din reguli risca să-și piardă serviciul.

Îndoctrinare, speranță, adevăr

Atmosfera în ministerul apărării era destul de încordată. Suprasolicita-rea era maximă, generată probabil și de stresul unei posibile schimbări. Se critica, oficial, foarte intens, reforma lui Gorbaciov și ceea ce se întâmpla în Polonia și Ungaria, unde ideea de pluripartidism și de opoziție era acceptată oficial.

De fapt, nu schimbarea producea neliniște, ci încrâncenata opoziție față de ideea care se manifesta la nivel înalt. Nu știam mare lucru despre cele două direcții principale promovate de Gorbaciov, dar bănuiam că sunt liberale din moment ce liderul de la București le critica cu atâta vehemență. Ne dădeam seama că socialismul naționalist pe care îl promova Ceaușescu era de tip stalinist, anchilozat și plasat într-un izolaționism național, vizibil cu ochiul liber. Dar, nu credeam că după 70 de ani de comunism sovietic, sistemul tutelat de Moscova s-ar putea prăbuși. După ce din 1945 încoace toți am auzit zi de zi că această formă de organizare, comunismul, este viitorul omenirii, că este opțiunea declarată și asumată a clasei muncitoare.

Ceea ce se întâmpla în Ungaria și Polonia, dar mai vizibili pentru noi erau ungerii, părea o deviere care se înscria în profilul lor istoric, având în vedere revolta din 1956, și respectiv, marea mișcare sindicală „Solidarnosti”.

În cadrul pregătirilor lunare, ni se inocula ideea conform căreia ceea ce se întâmpla în Ungaria este o trădare și are o tentă certă de naționalism extremist și de antiromânism. În mare măsură lucrurile nu erau departe de adevăr, dar exista și o mare doză de absurditate în această interpretare.

Ni se spunea, dar știam și noi din alte surse decât cele oficiale, că ungerii nu ne pot ierta pentru Trianon, pentru faptul că le-am afectat grav, noi, opincarii, statutul lor de stăpâni într-o Transilvanie majoritar românească. Nu forța era arma lor, ci întreținerea unui sentiment de frustrare națională și de dispreț pentru români, care, chipurile, pe nedrept, le-ar fi luat Ardealul.

Apelul la autoritatea științei, adică la istorie, era un instrument internațional foarte util și credibil, în condițiile în care istoria estului nu era o

materie de studiu în Occident. Și, chiar dacă era, estul începea pe granițele Carpaților, ce se încolăceau în mijlocul României.

Tratatul de istorie a Ungariei, scris de pe poziții naționaliste și falsificând grosolan trecutul Transilvaniei și al românilor, a devenit problemă politică. Era considerat baza de la care se pornește în cultivarea antiromânismului, folosindu-se teza nedreptății Ungariei, atât în interior și mai ales în plan internațional. Manifestările antiromânești din fața ambasadei române de la Budapesta păreau a întări veridicitatea acestei teze oficiale.

Pentru armata de atunci, istoria era extrem de importantă. Din ea se extrăgeau motivațiile principale pentru a potența voința militarilor, indiferent de grad, de a suporta restricțiile serviciului militar ca pe o îndatorire patriotică.

Noi, militarii, știam atunci că invocarea de către unguri a dreptului istoric nu se făcea gratuit, ci pregătea terenul pentru atentatul, într-un fel sau altul, la suveranitatea națională și integritatea României.

Mai mult, libertatea pe care și-o luaseră ungurii de a-și redefini trecutul prin reabilitarea și reînhumarea lui Imre Nagy, conducătorul revoluției anticomuniste din 1956, precum și încurajarea directă de către liderii occidentali a reformelor din Ungaria și Polonia, erau prezentate ofițerilor drept acțiuni antiromânești. Acolo se acționa împotriva sistemului socialist și a viitorului comunist, iar aceste două concepte se confundau la noi cu ideea de patrie și popor. Atentatul de acolo era o acțiune împotriva socialismului românesc, deci a poporului român.

De câțiva ani, socialismul ajunsese să definească ideea de patrie și, ca atare, întreaga armată trebuia să dea dovadă de patriotism socialist – o formă superioară a patriotismului, se spunea în materialele de propagandă difuzate în Ministerul Apărării Naționale.

Ba, chiar se trecuse de la conceptul de armată populară la cel de armată socialistă, formulă la care se apela destul de des în 1989, fără să se anuleze sau diminueze unul pe celălalt. Ni se sugera că, indiferent ce s-ar întâmpla, și oricâte erezii gorbacioviste ar apărea, armata socialistă condusă de comandantul nostru suprem, respectiv șeful partidului comunist, este datoare să apere socialismul. Unde rămâne patria și poporul, nu-și bătea nimeni capul să afle. Totuși, ofițerii cu pregătire superioară, alta decât de la Academia Militară, sesizau nuanțele, chiar dacă nu în profunzime, și erau capabili să înțeleagă că Ceaușescu și-ar dori o armată a partidului comunist, iar acest lucru se încadra

În logica lui, din moment ce aproape întregul efectiv al armatei era înregimentat în P.C.R. și U.T.C. Din corpurile ofițerilor, maiștrilor și subofițerilor, numai cei ce aveau probleme deosebite, sau nu aveau vechimea necesară, nu făceau parte din organizație. Dar, câți dintre ei erau probabil comuniști convinși, nimeni nu poate preciza.

Marea provocare pusă de propagandă în fața armatei era o acțiune revizionistă în forță a Ungariei, în condițiile în care țările occidentale dădeau dreptate ungurilor asupra istoriei lor, mai mult decât mitologice. Atacurile occidentale veneau de pretutindeni, iar nerespectarea drepturilor omului și discriminarea minorităților fluturau în vânt ca steaguri de luptă. Revizionismul maghiar își construia argumentarea în dreptul istoric, pe care îl fabrica distrugând trecutul românesc în Ardeal.

Ca și cum n-ar fi fost destul, televiziunea maghiară transmitea la începutul lui august 1989 un interviu al ex-regelui Mihai, în care este criticat regimul de la București. Prima reacție a conducerii politice a armatei a fost o modificare a expoziției permanente a Muzeului Militar Central și, desigur, aluzii neexplicite la pericolul revizionist. Muzeul se afla în reconstrucție și reamenajare după mutarea sa din Dealul Spirii, ca urmare a demolărilor ce făcuseră loc Casei Poporului. În noua locație, din strada Ștefan Furtună, azi Mircea Vulcănescu, se dorea o prezentare modernă a istoriei militare a românilor.

În concepția generală de expunere, generalul Ilie Ceaușescu acceptase să fie evidențiat și rolul regelui în actul de la 23 august 1944, iar eliberarea Budapestei era prezentată la un nivel de importanță egal cu eliberarea Ardealului. Desigur, în aceasta era insinuată o idee perversă, de nuanță naționalistă, prin care se sugera că Armata Română a eliberat Budapesta pentru a doua oară, de data aceasta de fascism. Realitatea nu era în întregime așa.

Ca urmare, prezentarea muzeală legată de regele Mihai dispare, iar imaginea Budapestei în procesul eliberării se modifică. În numele ideologiei, o fotografie imensă ce costase 70.000 lei, prețul unui autoturism „Dacia“, este smulsă de pe perete și înlocuită cu aceeași imagine, dar realizată într-o culoare neutră, menită să banalizeze evenimentul.

La o lună după declarațiile regelui, generalul Ilie Ceaușescu dă o explicație ofițerilor din subordine, menționând că regele nu a apreciat bunăvoința românească, a fost și este dușmanul României și adeptul dezmembrării naționale. Ni s-a explicat că acesta a declarat la Budapesta că susține ideea